

Notáhta Notat

Geasa /Til: [Geasa/Til] Nærings- og fiskeridepartementet

Geas /Fra: [Geas/Fra] Sametinget

Min cuj /Vår ref: [Min cuj/Vår ref] 14/6823

Bealvi /Dato: 08.10.03

Forskriftsendringer vedrørende eksport av fisk og fiskevarer

Det vises til Nærings- og fiskeridepartementets høringsbrev av 13.02.2015 vedrørende forskriftsendringer der det foreslås differensiert markedsavgift for sjømat.

Innledning:

Sametinget har ved flere anledninger vist til den betydning vekst- og verdiskaping i norsk sjømatindustri har for fremtiden gjennom å vektlegge dedikerte FoU-programmer, innovasjon, ressursforskning, generisk markedsføring, styrket bestandsestimering, styrket ressurskontroll m.v. Norsk sjømatråd spiller en vesentlig rolle for å øke verdiskapingen i sjømatnæringen gjennom økt etterspørsel og gi kunnskap om norsk sjømat i inn- og utland.

Norsk sjømatråd er i dag finansiert av alle som driver eksport av norsk sjømat i form av en markedsavgift. Inntektene fra markedsavgiften utgjør nærmest hele totalinntekten for rådets virksomhet. Avgiften går i hovedsak til markedsarbeid i form generisk markedsføring i inn- og utland, til beredskap og omdømmearbeid. Generelt kan en si at rådets arbeid har vært effektivt både til markedsbygging og informasjon om norsk sjømat. Derfor bør det settes målrettede ressurser inn på å styrke markedsmulighetene og bedre kartlegge kundebehov for sjømatnæringen, hvor naturgitte fortrinn kan styrkes med tydelig profil på kvalitet og sterk produkt differensiering. Norge som fiskerinasjon er i en posisjon der en kan utnytte våre naturgitte fortrinn og velge salgs- og markedsføringsstrategier som tydelig kan skilles fra andre hovedkonkurrenter. Det å utvikle merkevarer innenfor de viktigste produktsegmenter forankret i kundebehov, leveranser og kvalitet, må stå sentralt innenfor styrket og koordinert markedsarbeid. Derfor vil det være galt å redusere bevilgningen til Sjømatrådet, som følge av avgiftsreduksjon, slik det er foreslått. God produkt differensiering, storytelling som markedsgrep, garantier og sertifiseringer av råvarer, er grep som er nødvendige for å sikre og opparbeide seg nye markeder for norske fiskeprodukter. Sjømatnæringen er i særlig grad konkurranseutsatt da omlag 95% av produksjonen eksporteres til rundt 140 land. Derfor er det særskilt viktig å opprettholde aktivitetsnivået på alle de tre hovedoppgavene som er i Sjømatrådets portefølje.

Konsekvenser av redusert inntekt for Sjømatrådet.

Sametinget ønsker ikke at forskriften som regulerer eksportavgiften for norsk sjømat skal endres fra dagens nivå, slik det foreslås. Forslaget vil svekke inntektsgrunnlaget til Sjømatrådet, som ikke kan være hensiktsmessig i en eksportrettet næring som er sterkt konkurranseutsatt. Dette gjelder forslaget om at Sjømatrådets arbeid med generisk markedsføring innen laks, ørret og pelagisk sektor skal reduseres. Sjømatrådets totalbudsjett vil da bli redusert og ha betydning for markedsinvesteringer og trolig reduksjon i operasjonelle lønnskostnader og administrasjon for rådet. En umiddelbar konsekvens av redusert inntektsgrunnlag for rådet vil kunne bety kutt i aktiviteter hvor målet er å synliggjøre og dermed øke konsumet av norsk sjømat. Det kan i praksis dreie seg om reduserte media-kampanjer, PR-tiltak og aktiviteter knyttet opp mot dagligvarekjeder og andre salgsledd. Det er viktig å opprettholde sterk markedsaktivitet, slik at investeringer som er gjort over tid ikke går tapt, reduseres eller ikke følges opp. Nedskalering av budsjett til generisk markedsføring kan få konsekvenser for rådets øvrige arbeid, noe høringsnotatet også påpeker. Det vises til sterk sammenheng mellom markedsføring, beredskapsarbeid og informasjon. Bransjer, land- og kulturkunnskap og kontaktnett som Sjømatrådets utekontorer besitter, er av avgjørende betydning internasjonalt for å bygge opp og beskytte omdømme, reduserere proteksjonistiske tiltak som ofte oppstår i form av handelshindringer. Sjømatrådet gjør her et viktig arbeid for å sikre lik markedsadgang for norske leverandører. Tilstedeværelse, myndighets- og mediekontakt i markeder setter Sjømatrådet i stand til å redusere negative effekter i forhold til saker om matvaresikkerhet. Dette gjøres gjennom informasjon, opplæring og formidling av kunnskap i kriselignende saker som kan hindre eller svekke markedstilgang.

Markeder - nye og gamle

Norsk sjømatnæring opplever betydelig vekst i mange land og det kan her vises til den betydelige lakseeksporten til Storbritannia, til Sørøst- Asia og Sentral-Europa. Vekstpotensialet er også betydelig til mange land i Asia, Afrika og Amerika som tidligere ikke har hatt tradisjon for konsum av norsk sjømat. En sterkere dreining mot nye markeder vil trolig øke behovet for generisk markedsføring og beredskap. Samtidig har norsk sjømatnæring erfart å bli risiko-utsatt i viktige markeder som Russland og Kina gjennom importforbud eller straffetoll. Derfor er det viktig at Sjømatrådet har inntekt og ressurser til å kunne øke kunnskap og styrke etterspørsel etter norsk sjømat i nye markeder på sikt, samtidig som opparbeidede markeder sikres stabil avsetning av norske fiskeprodukter. Den sterke posisjonen norsk sjømat har opparbeidet seg internasjonalt, skyldes at rådet har arbeidet i en helhetlig perspektiv gjennom omdømmebygging og svart på markedsangrep med trusler om importkvoter- eller forbud. Det er viktig å ha lokal tilstedeværelse i utlandet for å bygge omdømme og kunne ha god beredskap mot trusler om importhindringer eller forbud.

Når det gjelder markedsinnsats generelt, er det viktig å minne om at det er ytterst få og store aktører som har kapital til å drive markedsinnsats av egne produkter og merkevarer, uten den generiske markedsføringen som utøves på vegne av hele sjømatnæringen. Små og mellomstore aktører vil, med nedtonet aktivitet i sjømatrådet, kunne miste adgang til sentrale og viktige markeder for sine produkter.

Sametinget vil derfor konkludere med at ordningen en har i dag med en felles plattform for markedsføring, informasjon og beredskap som Norsk sjømatråd representerer, fortsatt må opprettholdes, og ikke svekkes. Derfor må forskriften som regulerer eksportavgiften på norsk sjømat ikke endres med den konsekvens at det kan svekke inntektsgrunnlaget til Norsk sjømatråd.

